

Diakonia.sk

Časopis Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku

01-02/ jún 2014/ Ročník IX.

Viem jedno hniezdo, rád ho mám. V ňom ako v Božej sieti je mnoho otcov, mnoho mám a mnoho, mnoho detí.

Milan Rúfus

Hniezdo - Božia sieť - Rodina

Dúfam, že budete súhlasiť s veršami básnika Milana Rúfusa. Veď ako krajšie možno nazvať rodinu ako naše hniezdo alebo Božia sieť. Hniezdo, kde nás vychovali naši rodičia, odkiaľ sme vyleteli na vlastnú životnú cestu a kde sa môžeme stále vracieť. Hniezdo, kde vládne láska, porozumenie, opora a istota. Alebo by aspoň mali vládnuť. No v dnešnom svete to často tak bohužiaľ nie je. Skutočných, plnohodnotných a fungujúcich rodín je čoraz menej. Rodinné vzťahy sú povrchné, členovia rodiny si nevážia jeden druhého a veľa rodín sa rozpadne skôr, ako si vôbec začne plniť svoju spoločenskú funkciu. A pritom stále platí, že rodina je základná bunka našej spoločnosti. Nikto a nič ju nedokáže plnohodnotne nahradiť pri výchove detí. A preto by sme si mali rodinu vážiť a ctiť. Či už ide o rodičov alebo deti. Rodina však bude Božou sieťou vtedy, keď v nej bude vládnuť ešte jedna hodnota, a tou je viera. Veď rodinu uvil náš Stvoriteľ a každý, kto ju má, by v nej mal kresťanskú vieru upevňovať. Ak v rodine vládne Božia láska, tak je skutočne Božou sieťou.

A práve toto poslanstvo rodiny sa nesie novým číslom nášho časopisu Diakonia.sk pri príležitosti 20. výročia vyhlásenia Medzinárodného roka rodiny. Aj Evanjelickej diakonie sa snaží pomáhať deťom, ktorým nebolo požehnané vyrastať vo vlastných rodinách so svojimi rodičmi. A tak im poskytujeme možnosť vyrastať vo viere v profesionálnych rodinách. Medzi našimi strediskami po Slovensku máme aj detské jasličky v Púchove. Evanjelickej diakonie sa venuje v svojej činnosti deťom, lebo práve deti sú naša budúcnosť. Ak ich vychováme dobre a vštepíme im všetko ľudské, tak aj naša budúcnosť bude svetlejšia.

Deti a rodina sú naša najlepšia investícia. No nemôže do nich „investovať“ len Boh, ale aj my, ľudia. A potom sa naplní krásna predstava o rodine, ktorá sa pohybuje v sieti, ktorá patrí nášmu Stvoriteľovi. Táto sieť sa nikdy neroztrhne, lebo každé jej oko bude napojené pevne na to druhé.

Jana Gasperová

Referát Public relations a Fundraising ÚED

Obsah

Hniezdo - Božia sieť - Rodina	2
Uplatňovanie rodinného hľadiska	3
Rodina profesionálnych náhradných rodín	4
Vzájomná podpora je dôležitá	7
Čas, ktorý môžeme tráviť s rodinou je pre nás Božím darom	10

AKTIVITY EVANJELICKEJ DIAKONIE

Humanitárna pomoc pre Afganistan	11
Ženy v diakonických a cirkevných štruktúrach	13
Láska k deťom ju priviedla až na Slovensko	14
Boj proti obchodovaniu s deťmi	15
Viera činná skrze lásku	16
Pomoc pri záplavách v Srbsku	18
Druhý deň modranského sirotinca	18

ZO ŽIVOTA STREDÍSK ED

Deň detí v Červenici	19
Zo života nášho zariadenia	20
Žijeme ako veľká rodina	21
Nečakané stretnutie	21
Vzdelávanie ako jedna z metód skupinovej práce	22
Služba deťom	23
Výlet za rovesníkmi z detstva	23
Zvyky ožívajú aj v Dome Dobrého Pastiera	24
Deti a rodina	25
Ukazujeme cestu života	26
Rodinné prostredie	27

Uplatňovanie rodinného hľadiska

Anna Záborská

Keď Európska komisia prišla v roku 2010 so stratégiou rastu Európa 2020, za jeden z cieľov označila zamestnanosť mužov aj žien vo veku od 20 do 64 rokov na úrovni 75%. To však nie je možné, pokiaľ sa časť žien venuje starostlivosti a výchove detí, predovšetkým

v predškolskom veku. Preto Komisia odporúča členským štátom, aby vytvorili podmienky pre čo najrýchlejšie začlenenie matiek na trh práce tým, že skrátiť dobu materskej a rodičovskej dovolenky. Zároveň majú rozšíriť služby starostlivosti o deti, aby boli dostupné pre všetkých rodičov. Cieľom je, aby 90 percent detí vo veku 3-6 rokov malo povinne zabezpečené miesta v predškolských zariadeniach. Takéto odporúčania vychádzajú z nevysloveného predpokladu, že štát dokáže vychovať deti lepšie, ako ich vlastná matka. Zároveň tiež naznačujú, že potreby pracovného trhu majú prednosť pred želaním mnohých žien venovať viac času výchove svojich detí. Ignorujú tým nielen ľudskú prirodzenosť, ale tiež hodnotu neformálnej práce pre spoločenský blahobyt a nezastupiteľnosť rodiny pri budovaní spoločenskej súdržnosti a solidarity medzi generáciami.

Súbeh európskych politík vedie k viacnásobnej diskriminácii žien z dôvodu absencie skutočne slobodnej voľby. Obeťou tejto diskriminácie sa stáva žena, ktorá si slobodne zvolí svoj osobný rast investovaním do formovania ľudského potenciálu budúcich generácií, starostlivosti o závislé osoby (bez ohľadu na vek alebo stav závislosti) alebo do vytvárania sietí solidarity medzi generáciami. Žena, ktorá investuje do rozvíjania ľudského kapitálu. Ovocie z tejto dlhodobej investície sa premieta do budúcich príjmov, ktoré vytvára ľudský potenciál.

Vieme, že rodina vytvára merateľné ekonomické hodnoty. Je preto najvyšší čas, aby sa zmenil pohľad štátu na rodinu. Dotujeme pracovné miesta

pre mladých absolventov škôl, dotujeme miesta v škôlkach a jasliach, zároveň však odmietame dať tieto peniaze matkám. Zmena prístupu by dramaticky znížila nezamestnanosť a vytvorila priestor, v ktorom si každá žena môže nájsť takú kombináciu plateného zamestnania a starostlivosti o rodinu, ktorá jej najlepšie vyhovuje. Musíme začať brať vážne prirodzenú rodinu založenú na manželstve muža a ženy. Žiaden zákon by nemal stavať iné formy spolužitia na jednu úroveň s prirodzenou rodinou. Európska únia musí spoločne s národnými vládami vytvoriť také spoločenské a hospodárske rámcové podmienky, aby sa ženy a muži mohli naozaj slobodne rozhodovať pre manželstvo a rodinu. K tomu patrí aj zlepšenie podmienok pre malé a stredné podniky, hlavne rodinného typu, aby detský krik bol vnímaný ako hudba európskej budúcnosti, nie ako rizikový faktor. Rodina nesmie byť chápaná ako prekážka sebarealizácie, ale ako jedna z jej foriem.

Solidarita medzi generáciami sa týka každej fázy ľudského života, od počatia po prirodzenú smrť. Je to starostlivosť rodičov o svoje deti, ale tiež starostlivosť detí o svojich rodičov, ku ktorej dochádza v rámci rodiny. Táto solidarita si zaslúži spoločenské aj materiálne ocenenie, pretože prispieva k blahobytu celej spoločnosti. Rovnako treba trvať na tom, že právo rodičov rozhodovať o výchove svojich detí patrí k neodňateľným ľudským právam, tak, ako sa o tom píše vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv. Chýbať nesmie ani právo na slobodu náboženstva, svedomia a rozvíjanie takého ekonomického poriadku, ktorý prináša blahobyt tak jednotlivcovi, ako aj spoločenstvu. Len tak je možné dosiahnuť sociálnu spravodlivosť, založenú na princípoch solidarity a subsidiarity. Toto všetko je možné zahrnúť pod pojem „family mainstreaming“, alebo „uplatňovanie rodinného hľadiska“.

Rodina je oázou šťastia. Nespočetné prieskumy verejnej mienky v USA a Európe ukázali, že medzi rozvedenými je výrazne vyšší podiel depresívnych a nešťastných ľudí. Vedecké štúdie vo všeobecnosti dokazujú, že zosobášení ľudia sa cítia šťastnejší, než tí, ktorí nežijú v manželstve a že ľudia žijúci v domácnosti s deťmi sú šťastnejší, ako ľudia bez detí. Šťastie súvisí so slobodou, aktivitou, záujmom a zodpovednosťou, ako raz objasnil Wilhelm Haumann

z Inštitútu pre demoskopiю na konferencii Nadácie Konrada Adenauera: „Šťastnými sa najľahšie stanú ľudia, ktorí sa dokážu slobodne pre niečo rozhodnúť, ktorí preberajú na seba zodpovednosť a sú aktívni, pričom si však zároveň zachovávajú široké spektrum záujmov.“ A práve to sa deje v rodine.

MUDr. Anna Záborská
poslankyňa Európskeho parlamentu

Profil

MUDr. Anna Záborská je poslankyňou Európskeho parlamentu. V období 2004-2009 bola predsedníčkou Výboru EP pre práva žien a rodovú rovnosť. V rokoch 2009-2014 viedla parlamentnú skupinu pre rodinu a ochranu práv dieťaťa. Jej politické pôsobenie sa zameriava na rodinu a solidaritu medzi generáciami, ochranu nenarodených detí a bioetiku. Je predsedníčkou Slovenskej spoločnosti pre rodinu a zodpovedné rodičovstvo a zakladajúcou členkou Fóra života, strešnej organizácie, ktorá združuje MVO zamerané na ochranu života.

Rodina profesionálnych náhradných rodín

SED Banská Bystrica – Domov detí patrí k prvým domovom rodinného typu na Slovensku. História Domova detí siaha až do roku 1995 a viaže sa s Ľubietovou, kde Evanjelická diakonia kúpila budovu. V roku 1996 začala prvá profesionálna rodina poskytovať starostlivosť o deti mimo zariadenia. Odvtedy uplynulo takmer dvadsať rokov. Aby sme čitateľom priblížili súčasný profil strediska profesionálnych rodín, oslovili sme Ľuboslavu Reištetterovú, poverenú správkyňu a riaditeľku SED Banská Bystrica.

Ako by ste zhodnotili vývoj strediska diakonie s týmto špecifickým zameraním?

Naše zariadenie vzniklo s jasným cieľom pomôcť deťom, ktoré boli z rôznych príčin vyňaté zo svojej biologickej rodiny, aby sme im zabezpečili tie najlepšie podmienky pre ich zdravý psychický, fyzický a sociálny vývoj. Zámerom bolo vytvorenie rodin-

ného typu výchovy s vytváraním zdravých citových väzieb. Od svojho vzniku prešlo stredisko viacerými zmenami, od poskytovania starostlivosti o deti priamo v zariadení, kde tri manželské páry začali poskytovať osobnú, nepretržitú starostlivosť štrnástim deťom v troch samostatných bytoch, až po postupné poskytovanie starostlivosti o deti priamo v domácnostiach rodín.

V zariadení v Ľubietovej sa vystriedalo niekoľko rodín, ktoré sa postupne sťahovali, v roku 2001 sa odsťahovala zo zariadenia z Ľubietovej prvá profesionálna rodina spolu s deťmi späť do svojho vlastného rodinného domu, až napokon posledná rodina sa z budovy odsťahovala v auguste 2004. Vzhľadom na skúsenosti a potreby detí, profesionálnych rodín, ako aj reálneho záujmu záujemcov o výkon profesionálnej starostlivosti, sme v roku 2004 zmenili pôvodnú víziu výchovy a starostlivosti o deti v zariadení na poskytovanie starostlivosti v „prirodzenom“ rodinnom prostredí, v domácnostiach rodín – v profesionálnych rodinách. Od roku 2005 máme sídlo v centre mesta v Banskej Bystrici. V našom Domove detí sa snažíme čo najviac priblížiť rodinnému prostrediu, fungujeme výlučne systémom siete profesionálnych rodín. Všetky nám zverené deti umiestňujeme do profesionálnych rodín. Profesionálny rodič je zamestnanec Domova detí a zabezpečuje starostlivosť o deti vo svojom vlastnom domácom prostredí. O dieťa je v profesionálnej rodine postarané 24 hodín denne, dieťa žije s biologickými deťmi profesionálnych rodičov, ako aj s celou jeho rodinou, a tak dieťa zažíva skutočnú rodinnú atmosféru, čo má priaznivý vplyv na jeho psychický, fyzický a sociálny vývoj. Profesionálna rodina má najväčší význam v tom, že umožňuje dieťaťu stálosť osoby, ktorá dieťaťu zabezpečuje celodennú starostlivosť, a tak dieťa prirodzeným spôsobom získava vzory rodinných rolí a poskytuje mu väčší priestor na individuálny rozvoj.

Pripomeňme čitateľom, koľko detí bolo doposiaľ celkom umiestnených v profesionálnych rodinách...

Od svojho vzniku sme poskytli starostlivosť 69 deťom. Na rok 2014 nám Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave zvýšilo kapacitu, a to z 25 miest na počet miest 38. V roku 2014 sme už prijali 11

detí a 6 nových profesionálnych rodičov. Počas posledných dvoch rokov sa zvýšil počet profesionálnych rodín, ako aj počet prijatých detí. Pripisujeme veľký význam tomu, aby súrodenci, pokiaľ je to možné a vhodné, žili a vyrastali spolu. V súčasnosti je v Domove detí 9 súrodeneckých skupín, ktorú tvorí 24 detí. V tých prípadoch, keď súrodenci nemajú možnosť vyrastať spolu, snažíme sa o udržiavanie kontaktov so súrodencami.

Pokiaľ viem, v profesionálnych rodinách sú umiestňované deti s nariadenou ústavnou starostlivosťou. Čo to znamená v praxi?

Do detského domova možno prijať dieťa na základe právoplatného rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, predbežného opatrenia súdu a právoplatného rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia. Podľa Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave, alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Naš detský domov poskytuje starostlivosť o deti výlučne len v profesionálnych rodinách.

Profesionálna rodina musí určite spĺňať isté kritériá. Aký je v praxi postup, ak sa manželský pár chce stať profesionálnymi rodičmi?

Na to, aby sa človek mohol stať profesionálnym rodičom musí spĺňať kvalifikačný predpoklad najmenej úplného stredného vzdelania, musí absolvovať prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti – ide o určitý prípravný program v rozsahu 60 alebo 40 hodín v závislosti od dosiahnutého vzdelania. Príprava spočíva v poskytnutí základných teoretických informácií a v nácviku praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi a mladými dospelými. Keďže ide o pracovnoprávny vzťah, ďalší postup je nasledovný – záujemca musí zaslať detskému domovu žiadosť o prijatie do zamestnania na pozíciu profesionálny rodič spolu s profesným životopisom. SED Banská Bystrica Domov detí vedie databázu záujemcov,

z ktorej na základe výberového konania vyberá vhodného kandidáta na pozíciu profesionálny rodič. V posledných rokoch sme zaznamenali zvýšený záujem o prácu profesionálneho rodiča, z uvedeného dôvodu sa nemusíme špeciálne zameriavať na vyhľadávanie záujemcov, skôr je pre nás dôležité vybrať toho „správneho“.

A čo deti? Ako získavate informácie o tom, ktoré dieťa by bolo vhodné umiestniť do rodín?

SED Banská Bystrica Domov detí si neurčuje podmienky pre prijatie detí do nášho zariadenia. Umiestňovanie detí do zariadenia prebieha tak, že zamestnanec oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v prípade potreby určenia zariadenia pre účely umiestnenia dieťaťa kontaktuje koordinátora Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny. Koordinátor ústredia zhodnotí možnosti riešenia vzniknutej situácie v súlade s platnou legislatívou a určí vhodné zariadenie zodpovedajúce potrebám umiestňovaného dieťaťa.

Koľko rodín pôsobí dnes v sieti profesionálnych rodín?

V súčasnosti máme zamestnaných 18 profesionálnych rodičov a poskytujeme starostlivosť 35 deťom, ktoré sú umiestnené v profesionálnych rodinách po celom Slovensku (Krupina, Modra, Bratislava, Nitra, Sasinkovo, Kráľovce-Krnišov, Háj, Bystré, Nové Mesto nad Váhom, Hrádok, Smrečany, Uhorské). Od roku 2013 však môžeme zamestnávať len profesionálne rodiny z Banskobystrického samosprávneho kraja.

Predpokladám, že medzi rodinami a vašim stredkom existuje nepretržitá komunikácia. S akými otázkami a problémami sa na vás obracajú?

Vzhľadom na to, že profesionálne rodiny máme rozmiestnené po celom Slovensku a Domov detí má sídlo v Banskej Bystrici, komunikácia musí prebiehať aj elektronicky a telefonicky, ale samozrejme, že sa snažíme a preferujeme osobný kontakt s deťmi, ako aj profesionálnymi rodinami, či už v kancelárii Domova detí, alebo priamo v profesionálnych rodinách. Za účelom zvyšovania profesionality práce

vypracúvame a uskutočňujeme program supervízie – kontinuálne zvyšovanie profesionálnej kompetencie pracovníkov, ktorí pracujú s deťmi.

Aké konkrétne služby a aktivity či program poskytujete vaše stredisko pre jednotlivé rodiny?

Rodinám a deťom zabezpečujeme individuálne odborné psychologické a špeciálno-pedagogické poradenstvo. Odborníci zabezpečujú profesionálnym rodičom a deťom, komplexnú odbornú psychologickú pomoc v domácnosti profesionálnej rodiny, tým je zabezpečené prepojenie odborného tímu s výchovou. Poskytujeme starostlivosť klientom, ktorí si vyžadujú osobitnú a zvýšenú starostlivosť z dôvodu ich zdravotného stavu – vzhľadom na psychomotorickú retardáciu, DMO, poruchy zraku. Domov detí a profesionálny rodič si navzájom poskytujú všetky dostupné informácie o dieťati umiestnenom v profesionálnej rodine. Pravidelne sa kontaktujeme so školskými a zdravotníckymi zariadeniami a inými inštitúciami, s ktorými profesionálny rodič prichádza do styku pri poskytovaní starostlivosti dieťaťu. Organizujeme vzdelávania a víkendové pobyty pre profesionálne rodiny a deti, víkendové pobyty slúžia na vymieňanie si skúseností a zážitkov, ale aj na vzájomné posilnenie, spoločne sa zúčastňujeme služieb Božích v cirkevných zborech, spravidla v najbližšom cirkevnom zbore k miestu, v ktorom sa organizuje pobyt.

Počas takmer dvoch desaťročí mnohé deti už z vašich rodín odišli – dospelí. Udržiavate s nimi kontakt i naďalej? Prípadne neuvažujú niektoré „vaše deti“ o tom, že sa v budúcnosti stanú tiež profesionálnymi rodičmi?

Poskytujeme možnosť zotrvania mladých dospelých v našom Domove detí. Mladým dospelým pomáhame a pripravujeme ich na osamostatnenie sa. Príprava prebieha priebežne v profesionálnych rodinách, motivujeme a podporujeme ich v ďalšom vzdelávaní a štúdiu. Po odchode mladých dospelých z Domova detí udržujeme s nimi kontakt a poskytujeme naďalej pomoc a poradenstvo pri zabezpečení bývania, pomoc pri hľadaní práce, poskytujeme sociálne poradenstvo a pomoc pri začlenení sa do bežného života. O možnosti stať sa profesionálnymi

Víkendový pobyt Poronin 2013

rodičmi zatiaľ neuvažovali, ale viacerí klienti študujú na VŠ študijné odbory ako napr. sociálna práca, špeciálna pedagogika a dokonca jeden bývalý klient pracuje ako vychovávateľ v detskom domove.

Váš Domov detí patrí medzi strediská Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku. Ako vnímate prepojenie domova na evanjelickú cirkev?

Duchovný rast je zabezpečený príslušným zborovým farárom v mieste bydliska profesionálnej rodiny. Rodiny sa aktívne zúčastňujú zborového života v mieste bydliska, deti chodia s profesionálnymi rodičmi do chrámu Božieho, navštevujú detské besiedky, mládež. Niektoré deti navštevujú spevokol miestneho CZ. Profesionálni rodičia učia deti kresťanským hodnotám, deti sa zúčastňujú výučby náboženstva v škole. Chcela by som sa poďakovať všetkým, ktorí nás duchovne, materiálne i finančne podporujú. Ďakujeme za ľudskú podporu, praktickú pomoc a povzbudivé slovo. Ďakujeme Pánu Bohu, že nám dáva silu k vykonávaniu služby.

Detské vystúpenie na Mikuláša v Prezidentskom paláci

*Eva Bachletová
vysokoškolská pedagogička Katedra žurnalistiky FiF UK*

Vzájomná podpora je dôležitá

Život profesionálnych náhradných rodín má svoj špecifický rytmus, svoje zásady, úskalia i radosti. Nahliadnime teraz do prostredia samotných rodín, v ktorých sa starajú o zverené deti. Náhradné rodiny sme oslovili so zámerom, aby sme vytvorili obraz o tom, ako reálne žijú profesionálni rodičia. Veríme, že ich posolstvo bude inšpirujúce aj pre ostatné – tradičné rodiny.

Ste profesionálna rodina, kedy ste sa rozhodli pre výchovu zverených detí?

PR Valovičová: S manželom sme sa zosobášili v roku 1989. V srdciach sme mali túžbu slúžiť Pánu Bohu a mať veľa svojich detí, postaviť si veľký dom a dať lásku aj opusteným deťom. V roku 2003 sme si zobrali prvé dieťa z domova. Teraz je rok 2014 a máme päť detí z domova. Naše biologické deti ich prijali ako vlastných súrodencov. Sme veľká šťastná rodina a všetky deti milujú Pána Ježiša a pociťujú teplo domova.

Čo je podľa vás najdôležitejšie pri výchove a starostlivosti o zverené deti? Láska, trpezlivosť?

PR Da Silva: Podľa mňa je najdôležitejšie pevne sa rozhodnúť milovať zverené dieťa bez ohľadu na okolnosti či je plačlivé, či sa smeje... milovať ho vždy. A potom byť vnímavý a citlivý na podnety, ktorými dieťa upozorňuje na veci čo ho trápia, alebo v ktorých potrebuje pomocnú ruku, aby mohlo napredovať... Na to treba veľa lásky a trpezlivosti, lebo keď nájdeme oblasť, v ktorej potrebuje dieťa pomoc, treba nájsť cestu ktorou ísť, aby sme dospeli k cieľu. Každé dieťa je iné, a tak treba veľa trpezlivosti.

PR Darnadiová: Najdôležitejšie pri výchove je vytvoriť si vzťah, ďalej stálosť a rovnováha vo výchove, pokojné riešenie každodenných situácií. Bez lásky, nadhľadu a trpezlivosti by to vôbec nešlo.

PR Medveďová: Áno, láska k deťom, aj keď nie sú vlastné. Poznám ľudí, ktorí by to nedokázali, a preto si myslím, že práve Pán Boh môže dať človeku

schopnosť ľúbiť „cudzie“ dieťa. Pod láskou však nemyslím ľutovanie dieťaťa, alebo len tie pozitívne veci. Pre mňa to znamená dať dieťaťu možnosť prežiť to isté, čo by malo prežiť každé dieťa v správne fungujúcej rodine. Trpezlivosť je tiež veľmi dôležitá, ale tí, ktorí ju v starostlivosti o deti nemajú, skôr, či neskôr sa jej naučia (lebo inak to nepôjde). A myslím si, že to musí človeka aj baviť. Starat' sa denne o deti, vychovávať ich, viesť ich k správnym hodnotám, ale aj učiť ich jednoduché praktické veci, potrebné do bežného života.

Ak máte vlastné deti, ako si vaše deti zvykajú na nových súrodencov? Prijímajú ich? A naopak?

PR Da Silva: Máme v našej rodine tri vlastné deti, Lenka je štvrtá a najmladšia. Prišla k nám, keď mala šesť týždňov. Zo začiatku naše vlastné deti veľmi žiarlili, no Lenka je u nás už štvrtý mesiac a deti ju dnes už vnímajú ako súčasť našej malej rodiny. Lenka vyjadruje radosť z toho, keď sa jej prihovoria, alebo sa s ňou hrajú tak, že sa smeje alebo usmieva. Podľa toho viem, že aj ona si už na nich zvykla.

PR Darnadiová: Máme už veľké deti, ktoré nám držia palce a fandia nám, pomôžu pri prípadných ťažkostiach vo výchove. Sú mi oporou. Deti v profesionálnej rodine si musia zvyknúť na svoju pozíciu, ale i tak sú situácie, keď sa snažia dostať do popredia:). Je to o vzájomnom pochopení a raste všetkých členov rodiny v láske a pokore.

PR Medveďová: Máme dve vlastné dcéry. Sú ešte v takom veku (školáčka a škôlkarka), že na nového súrodencu si ľahko zvykajú, rýchlejšie ako ja. Z príchodu nového súrodencu sa zatiaľ vždy tešili, skôr, keď odchádza niektoré dieťa od nás preč, tak vtedy obidve plačú. A vidím, že je to aj naopak, mali sme malých chlapčeka a obidvaja vnímali naše dcéry ako staršie sestry, ako vzor, ktorý opakujú, ale aj ako deti, ktoré sa s nimi budú hrať.

Zaiste vaše dni sprevádzajú intenzívne modlitby za rodinu, za deti. Ako sa vám darí viesť deti k Bohu, viere, kresťanským hodnotám a ECAV na Slovensku?

PR Trúsiková: Deti k Pánu Bohu vedieme osobným príkladom. Aktívne sa zapájame do práce v cirkevnom zbore, a to celá rodina. V čase, keď k nám prišli deti, učila som detskú besiedku, neskôr dorast a klub dobrej zvesti. Bolo prirodzené, že keď v týchto spoločenstvách boli naše biologické deti a ja, tak tam chodili aj deti, ktoré sme mali v profesionálnej starostlivosti. Bolo pre nás prirodzené, že sme sa zúčastňovali služieb Božích ráno i večer, zúčastňovali sme sa a aj organizovali rôzne kresťanské tábory. Viedli sme ich k viere v Pána Ježiša Krista ako nášho osobného Spasiteľa. Postupne sa deti zapojili do spoločenstva mládeže a práce v cirkevnom zbore.

Cítili ste niekedy, že ste ako profesionálni rodičia v niečom zlyhali?

PR Trúsiková: Ako profesionálny rodič ani nie. Ale ako kresťanský profesionálny rodič som mala pocit zlyhania vtedy, keď staršia profesionálna dcéra po maturite odišla do sveta a začala si ho naplno užívať. Zostala bývať v našom meste a to, ako žila, mi spôsobovalo veľkú bolesť. Zabudla, čo prežila s Pánom Bohom a prerušila kontakty s našou rodinou aj s mládežníkmi. Veľmi intenzívne som vtedy prežívala, že k Pánu Bohu môžeme deti iba viesť, rozhodnúť sa musia samé. Často som myslela na podobenstvo o márnotrattom synovi a obdivovala som otca, ktorý musel dobre vedieť, čo jeho syn vyvádza a nechal ho tak. Nešiel a nezobral ho nasilu domov so slovami – budeš žiť slušne a nerob mi hanbu. Prosila som Pána Boha o takúto silu.

Ako vnímate, hodnotíte obdobie, počas ktorého ste sa stali profesionálnymi rodičmi? Ako to ovplyvnilo váš partnerský vzťah a vzťahy s rodinou, priateľmi?

PR Lepórisová: Profesionálnou mamou som sa stala 3. marca 2014. Môj život sa veľmi nezmenil, zmenilo sa akurát to, že nás už býva v dome o troch ľudí viac. Toto obdobie je pre mňa nesmierne krásne. Som šťastná, že môžem dať domov trom krásnym a zdravým deťom. Pán mi poslal troch súrodencov, ktorí potrebovali lásku a pomoc a ja som chcela niekomu pomáhať. Všetko sa stalo tak, ako sme si to predstavovali, rodina to očakávala ako narodenie nového

človečika a môj manžel to očakával tak ako ja. Máme sa radi ako by sme k sebe patrili od začiatku. Partnerský život sa u nás v ničom nezmenil, všetci máme rozdelené svoje povinnosti a osobnostne sa človek stále posúva niekam ďalej. Všetko nové je pre niečo dobré a my všetci veríme, že k sebe patríme. Tak nás Pán opatruj, a tak nám pomáhaj...

Ako dlho pôsobíte ako profesionálna rodina? Koľko detí máte vo výchove, ako dlho?

PR Boričová: Ako profesionálna rodina fungujeme spolu s manželkou Monikou v Domove detí BB od roku 2001, to znamená 13 rokov.

Z vašej rodiny už niektoré deti odišli, dospelí... ste s nimi v kontakte?

PR Boričová: V súčasnosti máme vo výchove osem detí, z toho päť v profesionálnej starostlivosti a tri v pestúnskej starostlivosti. Tri „veľké“ deti máme trinásť rokov a dve „malé“ deti máme desať rokov. Tri „veľké“ deti už študujú na vysokej škole v Ružomberku a dve „malé“ deti chodia do ZŠ. Z našej rodiny už traja dospelí odišli, najstarší žije 2 km od nás a sme s ním často v kontakte, jeho brat žije v Čechách v Olomouci, s tým sme v kontakte len občas na sociálnych sieťach a s posledným sme boli v kontakte, ale momentálne teraz nevieme, kde sa nachádza.

Ktoré momenty boli počas vášho nového obdobia rodičovstva najťažšie?

PR Melnová: Ak považujeme za nové obdobie príchod dieťaťa do rodiny, sprevádza tento moment vždy neistota v tom, ako sa s dieťaťom „zladíme“. Ako prijme dieťa nás a do akej miery sa to podarí mne ako rodičovi. Je to často aj neistota ohľadom toho, čo všetko si dieťa so sebou prináša zo svojej minulosti. A tiež obava o to, ako sa bude jeho život vyvíjať a ako to ja budem schopná ovplyvniť. Ďalej sú to obavy zo zásahov biologickej rodiny, ktoré nemusia dobre vplývať na dieťa, alebo na nás – môžu ovplyvňovať naše vzájomné vzťahy. Inou oblasťou je dospievanie zvereného dieťaťa. V tomto období je ťažké prijímať zranenia od mladého dospelého, ktorý

svojim konaním, alebo rozhodnutiami, ubližuje sebe aj nám. Je zložité vedieť, kedy a ako zasiahnuť a prijať napríklad fakt, že s jeho rozhodnutiami sa síce nestotožňujem, no tie nemusia byť v konečnom dôsledku zlé. Zhrnula by som tieto dve oblasti tak, že je ťažké s dieťaťom vzťah vybudovať a rovnako zložité je nechať ho ísť svojou cestou.

A kedy ste cítili, že ste šťastní, že dobre a správne vychovávate deti?

PR Melnová: Pre mňa je najväčšou odmenou, keď vidím, že dieťa je spokojné a šťastné, keď mi opätuje lásku, nebojí sa prejaviť city. Tiež som mnohokrát prežila hrdosť z výkonu a úspechu dieťaťa v rámci jeho možností (šport, hudba, atď.). Túto radosť znásobuje, keď vnímam, že aj dieťa sa teší z toho, že som naň hrdá.

Každé dieťa prináša do rodiny nielen svoje osobnostné, charakterové črty, ale aj vplyv či záťaž zo svojej minulosti, biologickej rodiny... Ako sa darí deťom adaptovať sa na nové rodinné prostredie a v čom vidíte vy najväčšie riziká, alebo problematické oblasti?

PR Berešíková: Čím je dieťa menšie, tým rýchlejšie sa adaptuje na nové prostredie, a tým rýchlejšie sa naviaže na ľudí, ktorí sa oň starajú, aj na ostatných príslušníkov rodiny – starých rodičov, ostatné deti, rodinných priateľov. Deti do jedného roka takmer okamžite priľnú k adoptívnym alebo profesionálnym rodičom. Máme tiež skúsenosť s dievčatkom, ktoré malo dva a pol roka, keď prišlo k nám do rodiny, zvykalo si ťažšie, odmietalo ma, niekoľko mesiacov sa mohol oň starať len manžel. Dlho spomínala tetu, ktorú si v detskom domove obľúbila. Časom sa to prelomilo a začala dôverovať aj mne. Dnes má pätnásť rokov a máme krásny vzťah. Na detský domov si vraj vôbec nepamätá, pamätá si až na zážitky s nami – najmä z fotiek a videa. Všetky deti si prinášajú so sebou rôzne zážitky, niekedy i traumy. Myslíme si a máme aj také skúsenosti,

že v pokojnom a vrúcnom prostredí sa deti adaptujú skôr či neskôr. Potrebujú cítiť, že ich máme radi, že nám na nich záleží. Deti nám to potom niekoľkonásobne vrátia. Riziká a problematické oblasti podľa nás môžu nastať v puberte, vtedy sa asi najviac prejaví gény. Avšak pri citlivej a láskavej výchove sa dajú prekonávať mnohé prekážky. Vo vzťahoch je veľmi dôležitá otvorenosť – deti sa pýtajú na svojich biologických rodičov – rozprávame sa o tom otvorene, chápeme, že by ich napr. chceli vidieť, spoznať, pochopiť... Ak prídu do rodiny staršie deti (šesť a viac ročné) zvykanie si na novú rodinu a naopak trvá dlhšie, môžu sa aj snažiť, dlhšie sa pretvárať, chcú byť dobrí v očiach iných, no nie vždy sa im to podarí – sú zvyknutí na iný spôsob života už dlho – v tom vidíme riziká adaptácie v novej rodine. Každá rodina má trochu iné pravidlá, zásady, hodnoty. Staršie dieťa ich už nemusí prijať, a tam môže vzniknúť dosť veľké napätie v novej rodine. Závisí potom od mnohých faktorov, ako ďalej bude dieťa v novej rodine prosperovať či si „sadne“ alebo „nesadne“ aspoň s niekým z rodiny, komu by mohol dôverovať, vyspelosť a osobnostná zrelosť „profi“ rodičov, genetické danosti dieťaťa a pod.

Ako ste sa pripravovali na túto novú – netypickú rodičovskú úlohu? Bola rozhodujúca v tomto kontexte vaša viera? Cítite podporu pri vašej úlohe zo strany cirkevného zboru, SED, ED ECAV?

PR Makovníková: Na PR sme sa pripravovali dosť dlhú dobu, viac než dva roky. Najskôr sme si to museli osobne ujasniť a potom sme absolvovali prípravu na ÚPSVaR Pezinok. Naša viera nás určite ovplyvnila, preto sme si vybrali SED BB Domov detí. Reakcie blízkej rodiny boli spočiatku opatrné, hlavne preto, aby sme neubližili svojim vlastným deťom, no prijali ich skvele a teraz majú osem vnúčat namiesto troch. Reakcie okolia boli a sú rôzne, no zväčša ľudia vedia o nás len málo a majú aj rôzne predsudky, no máme aj veľa ľudí, ktorí nás v tejto práci povzbudzujú a ukazujú nám, že to má zmysel.

Podporu nášho cirkevného zboru vnímame v bežnom živote, naše deti sa aktívne zúčastňujú cirkevno-zborového života, majú tam svojich priateľov, viera je pre ne dôležitou súčasťou života.

Výchova dieťaťa – či už vlastného, zvereného a osvojeného je behom na dlhú trať s neistým víťazným poradím, napokon – ako život sám. Zaiste sú chvíle, kedy sa cítite vyčerpaní, alebo aj nepochopení či osamelí... Kto je vám vtedy na blízku; čo pomáha?

PR Makovníková: V našom domove sme spokojní s tým, že sa môžeme stretávať s našimi rodinami aj pri modlitbe a vidíme ako viera pomáha pri riešení ťažkostí. S rodinami sa stretávame aj keď sme „roztrúsení“ po celom Slovensku. Máme dobré priateľské vzťahy a keď sme v blízkosti bydliska našich PR, navštevujeme sa. Keď sme vyčerpaní, nepochopení a zdá sa nám, že táto práca nemá význam, vždy v pravý čas príde niekto, kto nás presvedčí o tom, že je to tá správna cesta, ktorou sme sa vydali, povzbudí nás, ukáže nám tie naše deti v lepšom svetle a my znovu môžeme začať s novou chuťou vo viere, že Pán Boh nás k tomu povolal a naša námaha nie je zbytočná.

Spoločný Deň detí v Šálkovej

Eva Bachletová

vysokoškolská pedagogička Katedra žurnalistiky FiF UK

Čas, ktorý môžeme tráviť s rodinou je pre nás Božím darom

Radoslav Grega

Slovo rodina vyjadruje ten najužší zväzok spoločenstva ľudí patriacich k sebe. Rodina je základ spoločnosti a jej vízie zachovania ľudstva. Tak zmýšľa nielen kresťanstvo, ale aj iné náboženstvá, ba aj svetská spoločnosť. Rodina, ktorú tvoria manželia – muž a žena,

a deti, ktoré im Pán Boh požehná... Pán Boh spojil prvých dvoch ľudí v rajskej záhrade, aj po opustení tejto záhrady ich sprevádza, neopúšťa. Postupne im pridáva deti. Formuje sa rodina. Prežívajú požehnané chvíle i sklamania. Prichádza i čas odchodu členov tejto rodiny z časného života, s čím musia počítať, keďže sa obrali o možnosť prístupu k stromu života, ktorý bol kľúčovým v rajskej záhrade a ktorý sa stal dôvodom pre odchod ľudí z rajskej záhrady v Edene. Tí, ktorí odišli zostávajú v pamäti tých, ktorí ich milovali. Iste sme vďační za nádej, do ktorej sme povolaní Pánom Bohom. Nádej vo večný život darovaný z milosti Božej v Ježišovi Kristovi.

V Božom slove na viacerých miestach nachádzame výzvy pre vzájomné spolunažívanie členov rodiny. V prvom rade platí napomenutie k láske medzi manželmi, ktorých slovo Božie charakterizuje ako zväzok muža a ženy. Láska medzi nimi je mimoriadne dôležitá, vedie k vzájomnej opore. Čítame, že Pán Boh dal mužovi ženu, aby nebol sám na svete, dal mu ženu, ktorá je mu roveň. Láska pôsobí, aby sa jeden z manželov nevyvyšoval nad druhým, ale vytváral prostredie pre spoločný život v šťastí i nešťastí, zdraví i chorobe, v dostatku i nedostatku... Pritom nemajú zabúdať ani na lásku k Pánu Bohu, ktorý ich povoláva do spoločenstva s Ním. Potom čítame v Božom slove o Božích prikázaniach, hneď po prikázaniach, ktoré sú smerované ku vzťahu človeka k Pánu Bohu, je písané prikázanie „Cti si otca a matku...“. Nie je náhodné, že toto prikázanie stojí hneď po prikázaniach

k Pánu Bohu. Na stupni dôležitosti spoločenstvo človeka s Pánom Bohom je na prvom mieste. Po ňom nasleduje spoločenstvo tých najbližších ľudí vo svete a tým je rodina. Deti si majú ctiť svojich rodičov, prejavíť im lásku, poslušnosť, pomoc. Rodičia zasa majú vychovávať svoje deti v bázni pred Pánom Bohom, k slušnosti vo svojom srdci i navonok. Pri zamýšľaní sa nad logikou týchto prikázaní si človek uvedomí, že vskutku Pán Boh položil tie najlepšie základy pre zdravý spoločenosť. Ak život v ľudskom spoločenstve zlyháva, je to spôsobené obchádzaním toho, čo nám Pán Boh prikázal.

V dnešnej dobe sa často spomína kríza rodiny. V čom sa prejavuje? Narušené vzťahy, rozvody, prekvitá drzosť, neúcta, necitlivosť, ubližovanie slovom i skutkom, na uliciach badáme bezdomovcov, je veľa dôchodcov, ktorí ostávajú úplne sami, sú deti, ktoré vychováva ulica... Srdce nás zabolí nad údelom detí opustených, odvrhnutých. To sú prejavy nezdravého vývoja spoločnosti kde hodnota rodiny bola znížená. Čím je to spôsobené? Iste na prvom mieste zlyhalo udržiavanie spoločenstva s Pánom Bohom, ktorý nás učí princípom požehnaného života. Ak dieťa prestane počúvať svojho otca, je zrejmé, že sa začne riadiť inými usmerneniami. Ak človek prestane počúvať svojho Nebeského Otca, ktorý je nám predstavený ako Boh lásky, do jeho života vstúpia nové pravidlá a tie už iste nebudú dokonalé, ba niekedy budú až protirečiacie Pánu Bohu. V prvom rade tu teda máme Božie prikázania, ktoré nás učia milovať Pána Boha, ako svojho Tvorca, a učia nás milovať aj našich blížnych. Blížnych si ctiť a konať tak, aby sme im neublížili, ale naopak, stali sa im pomocou.

Veľmi dôležité je chápať, že čas, ktorý môžeme tráviť s rodinou je pre človeka Božím darom. Ten dar by človek nemal odmietnuť. Iba raz prechádzame pozemským životom. To by si mali uvedomiť vzájomne manželia, rodičia smerom k deťom a deti smerom k rodičom. Je to čas pre prejavenie lásky, porozumenia, vzájomnej pomoci, opory. V rodine, v tom základe ľudskej spoločnosti, sa tomu učíme. Ak v ľudskom spoločenstve badáme problémy, necitlivý prístup, je viac než isté, že zlyhal faktor

vzájomnej výchovy v rodine. Pomocou sa nám iste stane pohľad na Pána Boha, na Jeho lásku, odpustenie, ale aj túžbu pomôcť nám.

Pravé bohatstvo nám nespôsobia materiálne hodnoty, ale láska, ktorá je prítomná v rodine. Láska, hľadá prospech blížneho.

*Radoslav Grega
ev.a.v. farár CZ ECAV Opíná*

Aktivity Evanjelickej diakonie

Humanitárna pomoc pre Afganistan

Na základni KAF (Kandahar Airfield) v Afganistane je čulý ruch. Denne vchádzajú a vychádzajú stovky vozidiel, ktoré vezú zásoby a najrozmanitejší tovar. Na základni s približne 20-tisíc vojakmi jazdí asi 8-tisíc automobilov. Kandahárska základňa – najväčšia základňa NATO na svete, pôsobí ako obrovské mravenisko. Mnohí z afganských vodičov kamiónov merajú cestu až z Pakistanu v náročných podmienkach, bez akejkolvek zastávky a oddychu.

Odovzdávanie humanitárnej pomoci

Náboženským a kultúrnym rozdielom sa v príprave pred vyslaním do Afganistanu venuje dostatok času. Reálna skúsenosť však predčí akékoľvek očakávanie. Neuveriteľná chudoba a jednoduchosť

života Afgancov nás núti zamyslieť sa nad našimi životnými hodnotami. Aj preto pred najchladnejším mesiacom v roku, ktorým je v Afganistane bezpochyby február, sa kaplán slovenského kontingentu ISAF, poručík Mgr. Marek Brody, pustil do naplánovania a príprav na zrealizovanie odovzdávania humanitárnej pomoci. Materiálna pomoc pozostávala z 233 kompletov spacích vakov, 250 poľných fliaš, 250 kusov jedálneho trojdielného riadu a 500 lekárničiek, ktoré boli určené pre miestne afganské obyvateľstvo.

Úprimná radosť z materiálnej pomoci

Humanitárna pomoc bola rozdávaná od 22. do 31. januára na dvoch miestach. Prvým z nich bolo miesto na podrobnú kontrolu civilných vozidiel, ktoré vstupujú do priestoru základne KAF. Nákladné vozidlá Afgancov po podrobnej prehliadke vykonanej psom na vyhľadávanie výbušnín a taktiež psom na vyhľadávanie omamných a psychotropných látok, sú potom prehliadané našimi príslušníkmi strážnej jednotky. Medzitým afganskí vodiči kamiónov absolvujú podrobnú osobnú prehliadku. Následne v zástupe ich privádza poverený vojak. Afganskí vodiči dostávajú pokyn, aby ešte nenastupovali do vozidiel. V ich tvárach je už vidno aj akúsi detskú radosť, keď sa k nim približuje s plnou náručou kaplán slovenského kontingentu, familiárne volaný „Padre“, aj za pomoci príslušníkov strážnej jednotky. Afganskí vodiči kamiónov sú plní radosti a vďaka za dary humanitárnej pomoci, ktoré si odnášajú. Po mnohých stretnutiach s našimi príslušníkmi Force protection, s ktorými sa stretávajú pri kontrolách na vstupe či výstupe zo základne, aj povedia „Ďakujem kamarát.“ Druhým vybraným

miestom pre odovzdávanie humanitárnej pomoci bolo stanovište detailnej kontroly osôb. Tu sa odovzdávala počas niekoľkých dní humanitárna pomoc v poobedňajších hodinách, kedy bola určená afganským obyvateľom, ktorí odchádzali zo základne KAF-u. Aj tu po zorganizovaní zástupu sa dopredu posúvajú už radostne sa usmievajúci Afganci,

Cenná nádielka

ktorí z rúk „Padreho“ a aj za pomoci príslušníkov Force protection, dostávajú cennú nádielku. Táto humanitárna pomoc pre Afgancov je predovšetkým významom veľmi veľká a prospešná nielen preto, že darované veci na tvárach Afgancov vyčarili obrovskú radosť, ale hlavne, že im prinesie pomoc a uľahčenie v ich neľahkom každodennom živote. Darované veci pochádzali zo zásob, ktoré do Afganistanu distribuuje Ministerstvo obrany SR v spolupráci s Ústredím ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a OZ SR. Humanitárny materiál bol vyčlenený zo zásob Ministerstva vnútra SR. Lekárničky boli zakúpené z prostriedkov Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Ústredia ekumenickej pastoračnej služby a Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku. Podľa informácií organizátora humanitárnej pomoci Ing. Milana Gajdoša bola takto do miest pôsobenia OS SR v operácii ISAF úspešne realizovaná v poradí už šiesta humanitárna pomoc v celkovej hodnote za viac ako 460 tis. eur.

Nie každému národu, ktorý pôsobí v operácii ISAF Afganistan, sa podarilo dosiahnuť takú mieru dôvery. A práve svojim dobrým srdcom sú Slováci známi v celom priestore operácie. Hrdí na Slovensko, ktoré ich vyslalo do nebezpečnej operácie, schopní spolupracovať s koalíčnymi partnermi na tej najvyššej profesionálnej úrovni a v neposlednom rade získať si sympatie domácich obyvateľov, ktorí majú v sebe nedôveru vstúpenú desaťročiami trvajúcich vojnových konfliktov.

por. Mgr. Marek Brody

kaplán slovenského kontingentu ISAF

Foto: rtn. Mgr. Milan Trebišovský, slob. Jaroslav Straka

Ženy v diakonických a cirkevných štruktúrach

Začiatkom mája 2014 navštívila Slovensko partnerská návšteva z Nemecka. Cieľom cesty Mareike Erhardt z Diakonie vo Württembergu a Heide Trommer, riaditeľky Evanjelických žien vo Württembergu, bolo spoznať Slovensko so zreteľom na prácu žien a matiek, na ich poslanie v pracovnom a cirkevnom dianí. Postavenie žien v spoločnosti na Slovensku, ako aj náhľad do problematiky spojenej s týranými ženami a matkami a porovnanie so situáciou v Európe.

Stretnutie na Ministerstve práce, soc. vecí a rodiny SR

Prvá návšteva sa konala na ústredí ED v Bratislave. V rozhovoroch s riaditeľom ED Jánom Hubom sme sa venovali štruktúre a obsadeniu žien v sieti Diakonie. Návštevu z Nemecka prijal aj generálny biskup ECAV na Slovensku Miloš Klátik. Jednou z ich spoločných tém rozhovoru bola aj práca žien v cirkvi. Ďalšie ich kroky viedli k návšteve Evanjelických žien na Slovensku, kde sa s Danielou Horínkovou rozprávali o aktuálnych projektoch.

V rámci scelenia si obrazu o situácii žien v pracovnom procese, o ochrane žien ako obetí násilia a o spolupráci Diakonie a Ministerstva práce, soc. vecí a rodiny SR sme sa stretli na pôde ústredia s riaditeľkou odboru integrácie osôb so zdravotným postihnutím a sociálnych služieb Lýdiou Brichtovou a tajomníčkou Výboru pre rodovú rovnosť Oľgou Pietruchovou. Diskusia sa týkala témy práce žien na vedúcich postaveniach v cirkevnom aj sekulárnom prostredí, spolupráce a zdrojov, situácie v opa-

trovateľskej službe, postavenie žien na pracovnom trhu ako aj možností financovania projektov v sociálnej oblasti. V neposlednom rade sme diskutovali o mnohých otázkach týkajúcich sa pripravovaného pilotného projektu Evanjelickej diakonie *Prvého diakonického domu pre týrané ženy na Slovensku*.

Po sumarizovaní teoretických podkladov, sme sa vydali na cestu Slovenskom, kde nás zaujímala práca žien v rôznych cirkevných a diakonických štruktúrach v praxi. Zaujala nás diakonická práca CZ v Martine, ktorý poskytuje celodennú starostlivosť klientom v ich domácom prostredí. Navštívili sme zariadenie ED v Sučanoch, kde podobne ako v iných našich zariadeniach je vo vedúcom postavení žena Lenka Taškárová, ako riaditeľka, ktorá zároveň vedie aj diakonickú činnosť CZ v už spomínanom Martine. Aj na tomto príklade je vidieť prepojenie diakonickej práce v štruktúrach cirkvi, ktoré je vo veľkej miere možné práve vďaka osobnému, pracovnému aj dobrovoľnému nasadeniu našich slovenských žien. Ďalším cieľom našej cesty bola návšteva už spomínaného zariadenia pre týrané ženy, ktoré je v štádiu budovania a prípravy. Zariadenia tohto typu nedokážu nikde v Európe prežiť bez podpory donorov, darcov a projektov. Teší nás, že partneri z Nemecka ako aj predstavitelia ministerstva veľmi pozitívne hodnotili potrebu takéhoto zariadenia v danej oblasti na Slovensku, ako aj podporu tejto činnosti.

V tejto súvislosti ako aj s rozbehom nového denného stacionára sme sa stretli s primátorom mesta Brezno Jaroslavom Demianom a prednostkou Ivanou Kružliakovou, kde sme okrem hlavnej témy žien, diskutovali o subsidiarite v soc. službách a porovnaní služieb u nás a v zahraničí, kde je možné sa navzájom učiť a posúvať ďalej.

Záver našej cesty patrila zariadeniu ED v Bratislave, kde sme si podrobne prešli možnosti a spôsoby financovania takéhoto zariadenia v slovenských podmienkach. Podľa vyjadrení zúčastnených táto pracovná návšteva splnila a v mnohých bodoch aj prevýšila ich očakávania. Veríme a tešíme sa, že aj toto stretnutie prispeje k ďalším dobrým vzťahom a upevní postavenie žien v spoločnosti a cirkvi.

Radoslav Gajdoš

Referát osobitnej pomoci ÚED

Láska k deťom ju priviedla až na Slovensko

Tento školský rok bol pre Krokáčov iný, než tie ostatné. Okrem našich dobrovoľníkov sme totiž „hostili“ aj pomocníkov zo zahraničia. Jednou z nich je aj Anne Rike Heinz, sympatická Nemka, ktorú si Krokáči ihneď obľúbili. Je nielen kreatívna, ale aj snaživá, hlavne čo sa týka učenia slovenčiny. V rozhovore nám prezradila, odkedy sa venuje dobrovoľníctvu, čo ju priviedlo na Slovensko a v čom sú Slováci iní, než Nemci.

Ako dlho sa venuješ dobrovoľníctvu a čo ťa k tomu priviedlo, aby si svoj voľný čas venovala pomoci iným?

Na Slovensku som od septembra minulého roka a pobudnem tu ešte štyri mesiace. Vždy som rada pracovala s deťmi. Pochádzam z Nemecka, z mesta Sagen, čo je asi na jednu hodinu od Kolína. Aj doma v Nemecku som sa venovala deťom v miestnom kostole, ale nemala som popri škole dostatok času. Chcela som s deťmi pracovať viac.

Ako vznikol nápad, aby sa tvojim prechodným domovom na pár mesiacov stalo Slovensko?

Po skončení strednej školy som nevedela, čo by som chcela ďalej študovať. Vedela som však, že chcem ísť do zahraničia a bavila ma práca s deťmi. Diakonia stredného Nemecka mala partnerstvo so Slovenskom a tak vznikol nápad, aby som v rámci medzinárodnej dobrovoľníckej služby prišla na Slovensko. Chcela som sa jeden celý rok venovať len deťom.

Ako tráviš svoj čas na Slovensku?

Mojim prechodným domovom sa na jeden rok stal Svätý Jur. Tam bývam a pôsobím v tamojšej škôlke, kde učím deti nemčinu. Okrem toho trikrát v týždni chodievam do Bratislavy na Evanjelicke lýceum a do Kroku, kde sa venujem deťom, rozprávame sa, modelujeme, vymýšľam im rôzne kreatívne činnosti.

Ako sa ti zvyká na nový jazyk? Je slovenčina ťažká?

Áno, je. Na začiatku som si myslela, že sa ju nikdy nedokážem naučiť. Máte až sedem pádov a niekoľko samohlások nazvyš, ktoré nedokážem pochopiť.

Veľa veciam už rozumiem, ale rozprávanie mi ide ťažšie. Už sa viem predstaviť a ak idem na nákup, alebo na obed, dopredu si pozriem slovíčka v slovníku.

Akí sú Slováci očami Nemky?

Slováci sú vládni, spontánni. Všimla som si napríklad, že tu sa ľudia vyzúvajú, ak prídu na nejakú oslavu. To sa v Nemecku nerobí. Sú určité rozdiely aj v stravovaní. Slováci zvyčajneedia na obed polievku a druhé jedlo. V Nemecku buď iba hlavné jedlo, alebo iba polievku, ktorá je sýtejšia. Počula som, že podľa turistov sú Slováci nepriateľskí, ale ja som sa s tým nestretla.

Máš už nejaké obľúbené slovenské jedlo?

Chutili mi pirohy s bryndzou a kofola! Na začiatku som ju nemala rada, ale po čase som si ju veľmi obľúbila. Doma mám rada jedlá z kapusty, zemiakovú kašu, sekanú. Jem málo mäsa.

Anne Rike a Svenja na karnevale

Ak dobre viem, počas Vianoc si bola na Slovensku. Ako sa ti páčili tunajšie vianočné zvyky?

Zvyky sa veľmi nelíšia od nemeckých, rozdiel je hlavne v jedle. U nás v Nemecku sa sviatočné jedlo líši takmer v každej rodine. Na štedrý večer zvykne me jesť zemiakový šalát s klobásou. Na ďalší deň obedujeme zemiaky, guláš a kapustu a na večeru zapiekáme. Veľké rozdiely sú však v oslave Veľkej Noci. Na Slovensku sa oblieva a šibe. To sa v Nemecku nerobí. My maľujeme vajíčka, ktoré schováme pred deťmi a oni ich musia nájsť. Ako veľkonočné ozdoby pripravujeme najmä hniezda, do ktorých vkladáme vajíčka. Páčilo sa mi však aj to, čo som videla na Slovensku, hlavne preto, že som nebola mokrá.

Čomu by si sa chcela venovať po návrate do Nemecka?

Chcela by som ísť na vysokú školu, študovať krajinnú architektúru, pretože mám veľmi rada prírodu. Na druhej strane ma veľmi baví práca s deťmi a uvedomujem si, že ak by som sa tomu chcela ďalej venovať, mala by som mať pedagogické vzdelanie.

Anne Rike pri hre Dobble

Vravela si, že rada cestuješ. Aké miesta si už stihla navštíviť?

Bola som vo Švédsku a Švajčiarsku. Najbližšie som bola v Rakúsku. V budúcnosti by som chcela navštíviť Izrael, pretože tam žije moja kamarátka a ak mi to finančné možnosti dovoľia, mojím veľkým snom je Austrália.

Čomu sa venuješ vo voľnom čase?

Desať rokov som sa venovala voltížu (akrobatické cvičenie na koni), ale keď som vyrástla z mojej skupiny, nebola možnosť posunúť sa vyššie a preto som s tým prestala. Okrem toho rada plávam, čítam a varím, najmä s mojou mamou. Pochádzam z veľkej rodiny, mám troch bratov. Som najmladšia. S mamou radi šijeme, obľúbili sme si techniku patchwork.

Aké miesta si stihla navštíviť v rámci Slovenska?

Bola som v Pezinku, Modre, Trnave, v Dolnom Kubíne, kde mám kamarátku. Navštívila som Tvrdošín, Tatry, Vrbovce, ale aj Skalicu. Mám v pláne ešte pochodiť východné Slovensko, hlavne Košice. Moji rodičia ma onedho prídu navštíviť a plánujeme spoločný výlet. Najviac sa mi páčilo v Tatrách, lebo doma

nemáme hory. Prekvapilo ma, že je tam taká krásna príroda. Jediné negatívum, s ktorým som sa stretla, sú žobráci, ktorých je tu oveľa viac, než doma. Ale možno je to tým, že bývam v malom meste. Každopádne sa mi Slovensko veľmi páči a chcela by som sa sem ešte vrátiť.

Ivett Radi
dobrovoľníčka v Kroku

Boj proti obchodovaniu s deťmi

Obchodovanie s ľuďmi je stále rastúci fenomén, keďže sa objavujú nové spôsoby obchodovania. Dodatočne objavujúce sa prípady tyranie ako napríklad kradnutie či predávanie detí s cieľom obohatenia sa na úkor ich práce, nás nútia nachádzať spôsoby boja proti týmto nelegálnym a zároveň nemorálnym spôsobom správania. Iniciatívy v tomto smere sa častokrát mňajú účinku hlavne z dôvodu strachu, obáv alebo hanby zo strany rodičov či zainteresovaných osôb.

Ako uvádza Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky vo svojej aktuálnej štatistike asi tretinu zo šiestich miliárd ľudí na svete tvoria deti. Podľa zistení UNICEF udáva, že asi 56 miliónov detí je v rodinách vystavených násilníckemu alebo agresívnemu správaniu. Zároveň Ministerstvo vnútra SR konštatuje, že Slovenská republika je aj naďalej považovaná prevažne za krajinu pôvodu, resp. za zdrojovú krajinu obetí obchodovania s ľuďmi. Podrobnejšou analýzou bolo zistené, že najmladšie obete mali 17 rokov, pričom išlo o mladé ženy. Predpokladáme a môžeme konštatovať, že mnohé prípady neboli ani nahlásené a nie je o nich vedomosť, keďže aj na základe reálnych skutočností uvádzaných v celosvetových štatistikách sa unesené deti nepodarilo identifikovať. Môžeme sa obávať nástrah a zvyšujúceho sa trendu násilia a obchodovania so slovenskými deťmi.

Aj preto sa Evanjelická diakonia rozhodla zapojiť do projektu, v ktorom pôsobi ďalších 8 organizácií zo 7 Európskych krajín a je podporený z grantu DAPHNE v rámci programov Európskej komisie. Na základe niekoľkoročnej spolupráce s Európskou federáciou detí z ulice (EFSC) pôsobiaca

v rámci Európy sme boli oslovení spojiť sa s organizáciami z Luxemburgu, Talianska, Poľska, Grécka, Veľkej Británie a Portugalska. Projekt sa aktuálne nachádza v polovici svojho riešenia a stojí pred väčším prelomom, kedy sa začne tvoriť metodika odporúčaní na odstraňovanie príčin a ohrození v tejto nezanedbateľnej problematike.

Evanjelická diakonia vníma tento projekt ako pilotný v danej problematike. Diakonia bude prehlbovať nielen informačnú nerovnosť, ale zároveň bude pracovať na ukotvení kontaktov a hľadať možnosti ďalšej spolupráce v tejto oblasti.

*Daniela Majerčáková
Referát vzdelávania ÚED*

Viera činná skrze lásku (aj cez hranice)

Vždy spomínam s radosťou a hrejivým pocitom pri srdci na začiatky našej spolupráce s Evanjelicou diakoniou (ED) a následne so Srbskom. Pôvodná myšlienka spolupráce vznikla v roku 2005 a súvisela aj s povodňami v Rumunsku, keď sa ED rozhodla pomôcť deťom v postihnutých oblastiach. Keďže sme už mnoho rokov predtým prijímali podobnú pomoc v podobe vianočných balíkov pre naše deti z Nemecka a Švajčiarska, prišiel rad aj na nás, aby sme posunuli naše vlastné možnosti pomoci a podpory ďalej. Tak sme reagovali na výzvu ED a pripravili niekoľko desiatok prvých vianočných balíkov pre deti v Rumunsku.

Účastníci zo Srbska na prvom medzinárodnom tábore v roku 2012

Pred tromi rokmi sme sa pre narastajúci počet prijímateľov vianočnej pomoci s ED dohodli, že si – napriek výbornej spolupráci – rozdelíme regióny Slovákov žijúcich v zahraničí. My sme si zobrali na starosť prípravu do Srbska a ED Rumunsko a Maďarsko. Postupne sa táto forma pomoci rozrástla, my sme ostatný rok pripravovali balíčky už 7. krát a koncom novembra 2013, Cirkevný zbor Podlužany s pomocou ďalších oslovených viezol do Kovačice náklad vianočných balíčkov už pre 253 detí.

Pri osobnom odovzdaní a prvom stretnutí s pracovníkmi Centra za sociálny rad, Kovačica, zvlášť pani riaditeľkou Anou Farkaš v roku 2011 mi spontánne napadla myšlienka pozvať deti z náhradných, ohrozených a sociálne slabých rodín k nám, na Slovensko. Najvhodnejší priestor sa mi zdal náš letný biblický tábor, ktorý každoročne pripravujeme na Liptove.

Kúpalisko Liptovský Ján 2013 tábor

Na začiatku bola veľká túžba, odhodlanie, no tiež obavy a mnohé otázky. Ako to všetko zvládnuť, spojiť, ako si sadnú naše a srbské deti, ako zabezpečiť financovanie pobytu srbských detí a vedúcich na Slovensku. Väčšina detí bola vyňatá zo svojich prirodzených rodín pre zlé zaobchádzanie, často týranie i zneužívanie a boli umiestnené v náhradných rodinách. Vďaka Pánu Bohu, ktorý zbral svoju ochranu nad celým spomínaným dielom a tiež vďaka ochotným sponzorom sa z myšlienky spoločného medzinárodného Slovensko-srbského tábora stáva už dobrá tradícia. Veľká vďaka patrí ED, ktorá nás do tejto spolupráce naštartovala a tiež každoročne

Účastníci Slovensko – srbského tábora 2013 Sliezsky dom

podporuje pobyt srbských detí na Slovensku, za čo sme úprimne vďační.

Prvý spoločný letný tábor sa konal v roku 2012 v Janoškovom dome v Liptovskom Hrádku. Zo Srbska prišlo 25 detí, ktoré sa veľmi rýchlo spriatelili s tými našimi a vznikli priateľstvá, ktoré im dodnes dávajú pocit skutočnej rodiny, možno takej, akú z rôznych príčin nemohli mať. Keďže priestory

Nácvik piesní tábor Račkova dolina 2013

pre realizáciu takýchto táborov už boli malé, v roku 2013 sme sa rozhodli pre zariadenie v Račkovej doline. Zo Srbska sme pozvali 47 účastníkov a celkový počet táborníkov bol 93. Tak chceme pokračovať aj v tomto roku, keď pripravujeme „Slovensko-srbský medzinárodný tábor 3“ opäť v Račkovej doline a z Vojvodiny pozývame celkovo 50 účastníkov. Naše spoločné tábory pozostávajú z biblického vyučo-

vania, ranných skupiniek, mnohých detských a mládežníckych piesní, výletov, športu, tvorivých dielní a ďalšieho bohatého programu. Na začiatku sme sa snažili vytvoriť skupiny tak, aby boli pomešané naše deti so srbskými, no časom sa to deje už úplne prirodzene. Na celý týždeň vytvárame jednu veľkú, pevnú a skutočnú Božiu rodinu, v ktorej sa môže každý cítiť prijatý, hodnotný a jedinečný. Celý program zabezpečuje tím vedúcich z CZ Podlužany.

Účastníci Slovensko - Srbského tábora 2012 Východná

Jeden z najkrajších momentov je, keď vám deti píliu celý rok uši s rovnakou otázkou, kedy sa už stretne- me s našimi zo Srbska. Pevne verím, že aj tento rok sa Pán Boh prizná ku našim snahám, pošle nám ochotných darcov a sponzorov na zabezpečenie pobytu našich zahraničných hostí, ktorým hradíme pobyt na Slovensku z našich zdrojov a budeme môcť opäť prežiť požehnané chvíle. Touto cestou by som rád vyzval všetkých, ktorí by mali chuť a možnosti podporiť náš letný projekt, aby nám to oznámili na farský úrad v Podlužanoch.

Chcem vyjadriť moje osobné – i naše zborové poďakovanie ED za to, že si plní svoje poslanie a vďaka jej činnosti a podnetom môžeme aj my zažívať mnoho požehnaní v našich životoch.

Jozef Havrila ml.

ev.a.v. farár CZ ECAV Podlužany

Pomoc pri záplavách v Srbsku

S cieľom pomôcť bratom a sestrám v Srbsku, ktorí boli postihnutí záplavami, v duchu slov apoštola Pavla „Jedni druhých bremená znášajte, a tak naplníte zákon Kristov“ (G 6, 2) 23. mája 2014 Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku odoslala materiálnu humanitárnu pomoc v hodnote cca 10. 000 € do miest Ljubovija a Smederevska Palanka. Išlo prevažne o detské oblečenie, dezinfekčné a hygienické potreby, deky, vysušovače, lopaty, vedrá, ale aj potraviny a ďalší nevyhnutný materiál, ktorý v spolupráci s Evanjelickou diakoniou ECAV na Slovensku do Srbska dopravilo a následne distribuovalo Občianske združenie srbsko-slovenského priateľstva.

Všetkým spolupracujúcim organizáciám, cirkevným zborom a jednotlivcom, ktorí prispeli k realizácii predmetnej pomoci, sa chceme poďakovať. Zvlášť ďakujeme Ústrediu ekumenickej pastoračnej služby v OS a OZ SR za organizačnú podporu a darcom zo Senca a z ostatných miest za materiálnu pomoc, ktorú vyzbierali od ochotných darcov.

Dom Valjevo

K uvedenej aktivite došlo na základe správ o rozsiahlych záplavách najmä v Srbsku a v Bosne a Hercegovine, kde museli evakuovať vyše 900-tisíc ľudí, ktorí kvôli živelnej pohrome prišli o svoje domovy. Srbský premiér záplavy označil za „najhoršiu prírodnú katastrofu v histórii Srbska“.

Radoslav Gajdoš

Referát osobitnej pomoci ÚED

Druhý deň modranského sirotinca

Bývalý evanjelický sirotinec na Vajanského ulici v Modre navštívili v poslednú májovú sobotu architekti, historici, odborníci, pamätníci, návštevníci z Modry, ako aj príbuzní sirôt, ktorým dal sirotinec domov. Dobrovoľníci z OZ Modranskej Besedy a Cirkevného zboru ECAV na Slovensku v Modre postupne naplňajú cieľ obnoviť významnú budovu. Na obnovu sirotinca získali viac ako 800 eur.

Budova bývalého sirotinca

Budova je v súčasnosti pre verejnosť zatvorená, preto príležitosť využili aj bývalé študentky – pekáčky, ktoré sa tešili zo stretnutia po rokoch a priamo na mieste spomínali, kde bola riaditeľňa, kde „izolačka“. Stretnutie pamätníkov éry sirotinca moderovala evanjelická farárka Eva Oslíková, ich spomienky zachytával do pripravovaného dokumentu režisér Marek Šulík: „Práce sú ešte na začiatku, predbežne sme nakrúcali spomienky ľudí, ktorí ešte zažili funkčný sirotinec. Zaujal ma pocit zodpovednosti evanjelickej komunity za deti a rodiny, ktoré sa ocitli v krízových situáciách. Spolupracoval som už na niekoľkých filmoch o náhradnej starostlivosti a zdá sa mi, že pomoc deťom v modranskom sirotinci bola nastavená neporovnateľne osobnejšie, konkrétnejšie a efektívnejšie, než v neskoršom socialistickom systéme.“ Odborné prednášky, ktoré prezentovali Dana Bořutová, Martina Orosová, Eva Bachletová boli zamerané na život a dielo architekta Dušana Jurkoviča, históriu sirotinca, periodikum sirotinca – Stráž na Sione. Modranské popoludnie obohatila aj

vernisáž obrazov Ľubomíra Rapoša a uvedenie do života jeho knihy Ja. Majstrovým dielam robili spoločnosť litografie sirotinca, ktoré pripravili žiaci výtvarného odboru Základnej umeleckej školy v Modre. Dobrovoľníčky z evanjelického cirkevného zboru pripravili občerstvenie, burza koláčov je už modranskou tradíciou pri charitatívnych podujatiach. Výťažok bol určený na obnovu budovy tak, ako aj výnos z predaja keramiky „modranska“, kníh Modranskej Besedy a Domova použitých kníh, ktorý sa tentoraz zameriaval na ponuku detskej literatúry.

Účastníci prednášok

Nadalej pokračuje zbierka predmetov z obdobia modranských sirotincov z rokov 1900 – 1950. Fyzická obnova budovy sa začne opravou vežičky v lete tohto roka, pretože tá je miestom, ktorým zateká do priestorov hlavného schodiska. Nadačný fond Slovenskej sporiteľne v Nadácii Pontis prispel 1000 eur na opravu vežičky, čím SLSP zdvojnásobila výťažok zbierky v zamestnaneckom grantovom programe Euro k euru.

Predajom na podporu modranského sirotinca

Miriám Fuňová
OZ Modranská Beseda

Zo života stredísk E D

Deň detí v Červenici

Vraví sa, že „deti prinášajú na zem kúsok neba“ a preto je aj pre nás v Červenici Deň detí príležitosťou ku oslave. Každý rok sa tento deň snažíme prežiť výnimočne. V tomto roku - 3. júna sme jeho oslavu spojili s realizáciou súťaže *Prehliadka umeleckých zručností hluchoslepých detí*.

Láskavá spolupráca

Pre nepriaznivé počasie sme sa hneď po ranom stíšení zišli všetci v jedálni. Tam nás na stoloch čakalo množstvo rôzneho materiálu k tvoreniu.

Šikovné rúčky našich detí

Niektoré detičky samostatne, iné s pomocou učiteľov a vychovávateľov, sa pustili do práce. Škôlkari a klienti praktickej školy sa rozhodli pre výrobu ozdobných štipcov. Za krátky čas sa jednoduché drevené štipce zmenili na farebné kvietky, motýle, srdiečka... Dve triedy základnej školy využili servítky, špajdle, krepový papier a vytvorili nádherné kytice kvetov. Ďalšia trieda základnej školy vytvárala zaujímavé dekorácie z látky, pierok, drôtikov... Celé dopoludnie sme prežili v úžasnej atmosfére radosti.

Slávnostné odovzdanie diplomu

Keďže naša súťaž nemá ani víťazov ani porazených, na jej záver pán riaditeľ školy Miloš Kollár každému zúčastnenému žiakovi slávnostne odovzdal Diplom o účasti na Prehliadke umeleckých zručností hluchoslepých detí a všetkých pochválil za ich usilovnosť. Po skončení nás už v kuchyni čakal skvelý obed.

*Ludmila Gregová
pedagogická vychovávateľka
Evanjelickej spojenej školy internátnej v Červeníci*

Zo života nášho zariadenia

Mesiac máj bol u nás bohatý na duchovno – hudobný program. S pestrým programom nás navštívili najprv začiatkom mesiaca detičky z Evanjelickej škôlky, ktoré našim obyvateľom zaspievali, zarecitovali a požehnali nás milými krásne zabalenými darčekom. Spoločne sme si vypočuli príbeh o najkratšej modlitbe z Božieho slova: „Pane zachráň ma!“ Okrem toho, že naši starkí veľmi pozitívne reagujú na detičky, program, s ktorým vystúpili bol natoľko pútavý a rôznorodý, že jednak detičky ho hravo zvládli, ale aj my sme s úsmevom na tvárach obdivovali ich nasadenie a precíznosť.

O týždeň neskôr nás navštívil spevokol z CZ Legionárska, ktorý nás potešil a občerstvil krásnymi chválami, pričom nás spevokolisti voviedli do spoločného oslavovania nášho Hospodina, požehnali nás tiež Božím slovom a modlitbami. Aj od nich sme prijali s láskou pripravené darčeky.

Spevokol CZ ECAV Bratislava - Legionárska

Koncom mesiaca si pre nás pripravili duchovné pásmo mládežníci zo spoločenstva Légie+, ktoré je tiež súčasťou CZ Legionárska. Modlili sa za nás, spievali nám, pripravili si pre nás aj scénu s biblickým podkladom a venovali sa nám aj v osobných rozhovoroch.

Program detí z Evanjelickej škôlky nás potešil

Sme veľmi vďační za nadšenie a lásku prejavenu ku nám zo strany troch generácií veriacich, ktorí dobrovoľne a s úctou venovali svoj voľný čas pre potešenie a povzbudenie tej najstaršej generácie spolubratov a spolusestier v Kristovi.

*Silvia Fáberová
Public relations SED Bratislava*

Žijeme ako veľká rodina

Seniori v SED Hontianske Moravce sa snažia stále vykonávať aktivity, ktoré im prinášajú do všedných dní niečo nové, niečo čo prináša radosť a pripomína im rodinné prostredie.

Pri všetkých príležitostiach si pripravujú v spolupráci so sociálnou pracovníčkou spoločný program.

Vo fašiangovom čase sme sa stretli v spoločenskej miestnosti, aby sme radostne ukončili toto veselé obdobie. Príprava na vystúpenie bola dosť náročná, ale výsledok bol skutočne prekvapením pre všetkých prítomných. Veselé, humorné piesne a rýmovačky sa ozývali v celej budove a všetci sa tešili, že mohli prispieť do spoločného programu. Prekvapením bolo vystúpenie našich senioriek, ktoré sa pravidelne stretávajú pri rannom cvičení a svojím výkonom inšpirovali aj tých, ktorí ešte nenašli odvahu cvičiť s nimi.

V pôstnom období sme sa všetci stíšili a svoj voľný čas sme vyplnili hlavne ručnými prácami ako štrikovanie, háčkovanie, príprava veľkonočných ozdôb a prácou na záhone pred vchodom do zariadenia. Veľkú noc niektorí klienti prežili so svojimi príbuznými. Tým, ktorí nemohli byť v kruhu svojej rodiny, sme sa snažili spríjemniť tieto sviatky.

Keď sa povie rodina tak si predstavíme najmä deti. Deti sú to, čo našim seniorom asi najviac chýba. Preto stále nadväzujeme kontakty so Základnou školou a pri spoločných akciách deti svojou šikovnosťou a úprimnosťou vlievajú do našich seniorov pre nich tak potrebnú energiu. Na Deň matiek nás pozvali na návštevu do ZŠ a naozaj bolo na čo pozerieť. Usmiate tváričky detí pôsobili ako balzam. Na tvárach mnohých našich klientiek, ktoré sú tiež matkami a starými matkami sa pomedzi úsmev tlačili slzy radosti a dojatia.

Prežili sme krásne popoludnie a všetci aspoň na chvíľu zabudli na choroby, bolesti a samotu.

Ručné práce nás zblížujú

Nečakané stretnutia

Týždeň pred Veľkou nocou zamestnanci aj klienti Domova sociálnych služieb Horné Saliby boli pozvaní na veľkonočné trhy do Zariadenia pre seniorov v Dolných Salibách. Chodíme tam pravidelne a tento rok to bol 5. ročník.

Prekvapivé, príjemné stretnutie so sestričkami

Vždy si tam nejakú tú maličkosť kúpime. Je tam nadostač maľovaných vajčiek, kvietkov, sladkých barančekov a korbáčov s pestrofarebnými stuhami. Najviac sa však tešíme na ich koláče, ktoré chutia fantasticky. Sú s makom, tvarohom, s orechmi, s hrozienkami či višňami...

Klienti a zamestnanci zo SED H. Saliby na veľkonočných trhoch

Jana Brunauerová
riaditeľka SED Hontianske Moravce

Tento rok nás tam čakali hneď dve prekvapenia. Jeden náš klient stretol sestričky z predošlého zariadenia. Boli prekvapené, že ho tam vidia, pretože po nedobrovoľnom odchode z ich zariadenia, nemal kam ísť a stal sa bezdomovcom. Nakoniec sa nad ním zľutovala jeho sestra a s jej pomocou sa dostal k nám do zariadenia v Horných Salibách. U nás sa mu páči a je veľmi spokojný. Častokrát hovorí, že keby aj od nás musel odísť, už by naozaj nemal kam ísť.

Stretnutie po 30- tich rokoch

Všetci sme si už nakúpili čo sme chceli, a pomaly sme sa chystali na odchod. Zbadali sme však, že náš druhý klient je v priateľskom rozhovore s neznámou pani. Neskôr sme sa ho na nám neznámu pani opýtali. Zistili sme, že to bola blízka suseda z obce, kde predtým žil. Pani si ho síce pomýlila s jeho bratom, ale aj tak bola rada, že ho tam stretla. Bolo to stretnutie po 30-tich rokoch. Je dojemné, že po toľkých rokoch niekto vie spoznať človeka bez problémov. Hlboké a radostné dojmy z nečakaných stretnutí nám zostali ešte aj po príchode späť do nášho zariadenia.

*Anna Vasasová
sociálna pracovníčka SED Horné Saliby*

Vzdelávanie ako jedna z metód skupinovej práce

Skupinová práca s klientmi v zariadení stredu ED Kšinná pomáha udržiavať ich vzájomnú súdržnosť, komunikáciu, ale aj schopnosť tolerovať rozdielnosť toho druhého. Klienti majú možnosť navštevovať takéto stretnutia, na ktorých spoločne rozoberáme témy podľa vlastného výberu a záujmu, diskutujeme o aktuálnych problémoch a spoločne nachádzame možnosti riešenia. Jednou z možností aktívneho života vedúceho k zvyšovaniu kvality jeho života je vzdelávanie. Preto už po druhýkrát sa v našom zariadení uskutočnila odborná zdravotná prednáška pod vedením RNDr. Márie Drblíkovej na tému: *Vysoký krvný tlak v starobe*. Stalo sa pravidlom, že takéto odborné prednášky organizujeme v zariadení každých 4-5 mesiacov, kde si pozveme do zariadenia odborníka a ten odborne a pútavou formou odprednáša danú tému. Po skončení prednášky je diskusia, kde sa zapájajú všetci klienti a náš hosť im odpovedá na ich otázky, edukuje k zdravému spôsobu života, usmerňuje v liečbe. V minulosti sme takto vypočuli prednášku o cukrovke a jej liečbe a plánujeme ďalšie odborné prednášky na témy, ktoré si už aj klienti zvolia sami.

Naši klienti so svojimi sociálnymi pracovníčkami

Človek je relatívne mladý pokiaľ je schopný učiť sa, znášať nové odlišné názory, získavať nové skúsenosti a nechať sa nimi ovplyvniť. Ako sociálna pracovníčka kladiem veľkú dôležitosť takejto skupinovej práce a vidím v tom len pozitíva.

*Marta Hrubá
sociálna pracovníčka SED Kšinná*

Služba deťom

Lebo ja poznám úmysly, ktoré mám s vami – znie výrok Hospodinov – úmysly smerujúce k blahu a nie k nešťastiu: dať vám budúcnosť a nádej. Jer 29, 11

Evanjelický cirkevný zbor Púchov – ani veľký, no ani nie až tak malý. V jeho areáli je zriadené a funguje už deväť rokov Stredisko Evanjelickej diakonie - Detské opatrovateľské centrum V. Roya, zamerané na pomoc mladým rodinám, a to službou starostlivosti o deti vo veku od jedného do troch rokov bez rozdielu vierovyznania ich rodičov. Niekto si môže povedať, že to nie je služba. Áno, to si povedali aj mnohí cirkevníci, čo je celkom pochopiteľné.

Naša najobľúbenejšia činnosť

Rozvíjame svoju zručnosť

Nezazlievam im to. Teraz po rokoch smiem s plnou vážnosťou povedať a zároveň vysloviť aj poďakovanie všetkým bratom a sestrám v našom cirkevnom zbore, že dali tomuto neštandardnému projektu šancu a čas ukázal, že to bolo správne. Začiatky vôbec neboli jednoduché, ale vďaka Pánu Bohu všetko sa dalo prekonať a zvládnuť.

Hladné brušká

Dnes už nemusím riešiť otázku priestorov, lebo už viem, že na ďalšie roky máme s naším cirkevným zborom uzatvorenú nájomnú zmluvu a veľmi veľa to pre nás znamená.

Ešte raz úprimná vďaka za podporu a pochopenie všetkým od sestričiek, dobrovoľníčky a aj odo mňa ako správkyne.

*Elena Behrová
správkyňa SED Púchov*

Výlet za rovesníkmi z detstva

Stredisko ED Denný stacionár v Sazdiciach bolo založené v roku 2014. Klientom je v stacionári poskytovaná celodenná odborná zdravotná i sociálna starostlivosť s individuálnym prístupom. Strava zodpovedá ich zdravotnému stavu. V rámci sociálnej práce je vytvorený program, ktorý je určený klientom a zahŕňa ergoterapiu, arteterapiu, biblio-

terapiu, fyzioterapiu, odborné poradenstvo, spoločenské aktivity, kultúrne programy, vychádzky a iné.

Poseďenie v Dennom stacionári v Malej Čalomiji

6. mája sme zorganizovali náš prvý spoločný výlet do Denného stacionára vo Veľkej Čalomiji. Rozhodli sme sa tak preto, že niektorí naši klienti pochádzajú z tejto dedinky. Boli medzi nimi aj takí,

Život v Dennom stacionári

ktorých rodičia sú práve odtiaľto. Veľmi sa tešili, že sa stretnú s rovesníkmi z detstva. Na výlete sa zúčastnilo 10 klientov, niektorí z nich už pár rokov

Priateľské rozhovory

vyšli z dediny len vtedy, keď museli navštíviť lekára. Pre nich to znamenalo veľa. Domáci nás už srdečne čakali, ukázali nám ich denný stacionár, ktorý už funguje 20 rokov. Mohli sme si vymeniť názory, porozprávali nám svoje skúsenosti a presviedčali našich klientov, aby navštevovali stacionár. O pár minút sa už rozprávali ako „starí známi“, našli si spoločné témy. Po obede sme mali možnosť pozrieť si aj dedinu, kostoly a múzeum. Po malej prechádzke sme sa rozlúčili a dohodli sme sa, že tento mesiac nás navštívia oni. Domov sme sa vracali v dobrej nálade a s peknými spomienkami.

Ďakujeme Pánu Bohu za jeho doterajšie vedenie, silu a prosíme, aby On sám požehnal túto službu.

*Katarína Borková
sociálna pracovníčka SED Sazdice*

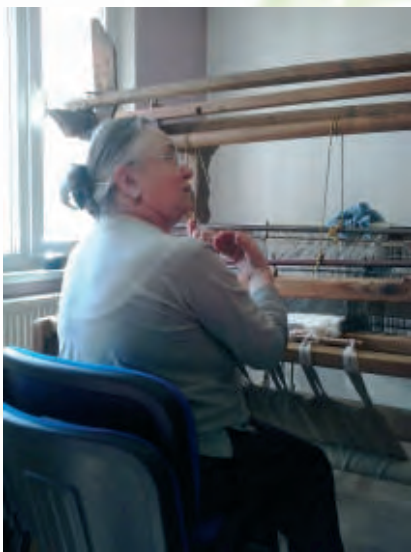
Zvyky ožívajú aj v Dome Dobrého Pastiera

Jedným zo zdrojov informácií v súvislosti s ľudovými zvykmi a tradíciami sú naše staré mamy a starí otcovia. Sú ako pokladnice ukrývajúce v sebe bohatstvo skúseností a vzácných spomienok, ktoré vytvárajú ich životnú mozaiku. Na základe ich rozprávania sa o nich i my – mladší - môžeme dozvedieť viac. Znásobujú naše poznatky v rámci individuálnych rozhovorov, ktoré ako zamestnanci zariadenia SED v Sučanoch každodenne s našimi klientmi vedieme. Pri pracovnej činnosti nás zas naučia mnohým osvedčeným zručnostiam alebo to v nich oživí určitú skúsenosť, ktorú v minulosti prežili.

Príprava osnovy

Hoci sa to pomaly stáva zvláštnosťou, ale stále sú ešte medzi nami ľudia, ktorým záleží na tom, čo od svojich predkov zdedili a chcú to odovzdať ďalej. Jednou z nich je aj pani Otília Kadašiová, ktorá nám v SED Sučany pomohla obnoviť prácu s krosnami.

Pani Otília vysvetľuje

Znovuzrodeniu tohto starodávneho remesla dopomohol darovaný tkáčsky stav – krosná, ktoré boli najskôr poskladané a potom i uvedené do činnosti vďaka pani Otílii, ktorá má v Strečne svoju „Kúdeľnú izbu“. Pani Otília nás najskôr oboznámila s dielmi a príslušenstvom krosien a priniesla nám aj materiál na tkanie – pucvolu, ktorý sa dnes už nedá len tak ľahko zohnať. Príchodom pani Otílie sa v myšliach našich klientov obnovili a sprítomnili mnohé spomienky súvisiace s touto prácou, ktorú kedysi vraj ovládala každá dobrá gazdiná. Pod rukami pani Otílie a tiež niektorých našich klientov začali postupne ožívať klasické tkané koberčeky, no pani Otília nám tiež ukázala výrobu plátených a tkaných tašiek.

P. Juríková a p. Valancová za krosnami

Veríme, že v tejto práci, ktorá si vyžaduje sústredenie a veľa trpezlivosti, budeme v našom zariadení pokračovať i naďalej a vzájomne pri nej v spoločnosti našich klientov prežijeme radostné chvíle.

*Martina Špániková
sociálna pracovníčka SED Sučany*

Deti a rodina

V sobotu 25. mája sa konal v Trnave už 6. ročník Dňa rodiny. Deti pomocou svojich rodičov objavujú a upevňujú svoje tvoriace sa individuálne ja. Rodičia tak správnym pôsobením podporujú rozvoj osobnosti svojho dieťaťa. Ich samotná prítomnosť a spokojnosť je v rodine potrebná pre pozitívnu atmosféru. Rodina sa týka každého, bez ohľadu na jeho náboženskú príslušnosť, mali by sme si ju vážiť a nebrať ju ako samozrejmosť.

Generačné priateľstvá

V dennom stacionári alebo v „stacku“, ako ho familiárne voláme, sme ako rodina. Snažíme sa vytvárať atmosféru pohody, rodinnú atmosféru podpory a zábavy. Preto každý deň vymýšľame také aktivity, ktoré nám robia radosť a niečo nás naučia. Nie vždy sa nám chce - niekedy je však potrebné viac zapracovať. Napríklad ako v tomto čase, kedy sa pripravujeme na akciu Dvor nádeje. Spoločným predajom výrobkov na tejto - pre nás už tradičnej akcii, chceme podporiť dobrú vec.

Spolu s našimi seniormi, s ktorými zdieľame priestory a ktorých zapájame do našich aktivít, sa tu cítime ako doma. Sme medzi sebou priateľskí a navzájom sa vedíme k podpore. Keďže sa nechceme izolovať od vonkajšieho sveta – máme radi prechádzky a výlety. Najmä s naším psom Samkom, ktorý tiež patrí do našej veľkej rodiny. Dominika, Peťko, Gabika, Katka, Veronika, Ivanka, Dušanko a ďalší – sme ako rodina a i keď nie pokrvná, to, čo nás spája je priateľstvo.

Spolu je nám dobre

*Nina Chybíková
poverená vedením Denného stacionára SED Trnava*

Ukazujeme cestu života

V stredu ED „útulok – Dom na pol ceste“ sa venujeme prevažne mladým chlapcom vo veku okolo 20 rokov, ktorí sú sami bez rodinného zázemia a sú tak odkázaní na pomoc iných. V súvislosti s Medzinárodným rokom rodiny, nás zaujímalo, čo mladí ľudia, ktorí nie sú so svojimi rodičmi, prežívajú a vnímajú, keď sa hovorí o rodine. Tu sú výpovede niektorých našich klientov.

Martin, 23, od narodenia v DeD:

„Rodinu som vôbec nevidel, súrodencov som možno videl, ale neviem či to boli oni. Chcel by som stretnúť mamu alebo otca. Tu v Dome na polceste, sme všetci ako rodina. Dávajú mi príklad, pomáhame si navzájom žiť spoločný život a nie odťahovať sa od seba.“

Ivan, 20, od 3 rokov v DeD:

„Rodina pre mňa neznamena nič. Lebo zlyhali, okrem súrodencov nemám nikoho. Otec, ten ma splodil a mama, toto nie je mama, že ma dala do domova. Svojej rodine, ktorú keď si raz založím, chcem dať strechu nad hlavou, zdravie a lásku.“

Igor, 19, adoptovaný ako dojča:

„Rodina sú ľudia, ktorí si navzájom pomáhajú a majú sa radi. Rodina má dávať lásku, radosť, ošatenie. Teraz, keď som kvôli rodinným problémom tu, učím sa, že som sa mohol mať v rodine 1000 krát lepšie. V tejto situácii si uvedomujem, aké vzácne je mať rodinu a som adoptívnym rodičom vďačný, za to, čo ma všetko naučili.“

Martin, 31, vyrastal v rodine:

„Rodina znamená pre mňa veľa vecí: istotu, zázemie. Často ma to ťahá do Bardejova, za súrodencami. Cnie sa mi za nimi. Od rodiny som prijal empatiu, súdržnosť. Tu v zariadení sa učím zodpovednosti, mám strechu nad hlavou, som obklopený ľuďmi, ktorí veria v Boha a cez tú vieru ma posúvajú ďalej v živote, osobnostne aj pracovne.“

S úsmevom ide práca ľahšie

Čisté a nepoškvrnené uctievanie Boha pred Bohom a Otcom je: navštevovať siroty a vdovy v ich tiesni a zachovávať sa nepoškvrneným od sveta. Jk 1,27.

To prajeme všetkým tým, ktorí rodinu majú i tým, ktorí sú sami.

*Jana Pindrochová
sociálna pracovníčka SED Veľký Slavkov*

Rodinné prostredie

Nepochybne ten najväčší dar a šťastie pre človeka je rodina a zdravie. Pre seniorov je život prežitý v kruhu svojej rodiny, v blízkosti svojich najbližších tým najlepším a najvhodnejším prostredím, ktoré nesmierne ovplyvňuje ich duševné a telesné zdravie. Kedysi bolo normálne, že žilo viacero generácií spolu. V terajšej dobe sa stále menej stretávame s tým, že spolu pod jednou strechou žijú deti, rodičia a starí rodičia. Spoločný život viacerých generácií pod jednou strechou takmer vymizol.

Ranné duchovné stíšenie

Mladí ľudia mnohokrát odchádzajú za prácou aj do vzdialených miest, osamostatňujú sa, nemajú čas na komunikáciu so staršími, ich záujmy sa menia a tak sa postupne navzájom vzdávajú. Starší ľudia tak strácajú to „svoje prostredie“, na ktoré si zvykli, a tak sa dostávajú do izolácie. Cítia sa byť osamelí, čo sa po strate životného partnera ešte viacej prehĺbi.

Pri našej činnosti v stredisku ED v Dennom stacionári majú vzájomné vzťahy medzi klientmi a ich rodinami prioritné postavenie. Dobrú rodinnú atmosféru v našom zariadení vytvárame v denno-

*Vystúpenie klientiek
v chráme Božom*

*V Dennom stacionári
je rodinná atmosféra*

denom styku a to už od príchodu klientov do zariadenia. Spoločne sa pripravujeme na duchovné stíšenie, spoločne sa rozprávame o radoostiach, ale aj problémoch v rodinách, ktoré prináša našim klientom každodenný život. Prijemnú atmosféru dotvára vôňa domáceho koláča, kávy alebo čaju, na príprave ktorého sa podieľame tiež spoločne. Celý tento rodinný kolobeh dopĺňame návštevami rodín, ktoré o našu službu majú záujem. Niekedy im stačí spoločnosť láskyplného človeka alebo drobná pomoc v domácnosti, či i len malá pozornosť, ktorá je im venovaná, aby sa necítili osamelí a izolovaní. Pravidelne informujeme rodiny našich klientov o dianí v SED osobne, telefonicky, alebo prostredníctvom článkov v zborovom časopise Prameň.

Zmenami prešla doba, v ktorej žijeme, ale nezmenená zostala potreba seniorov žiť v prostredí, ktoré dôverne poznajú, v ktorom sa necítia byť osamelí a izolovaní a o to sa snažíme aj my v SED vo Vranove nad Topľou. Odmenou pre nás je spokojnosť prijímateľov sociálnych služieb a úsmev na tvári, ktorý symbolizuje pokojné dni naplnené zmysluplným poznaním v našom zariadení.

*Beáta Pacolová
sociálna pracovníčka SED Vranov nad Topľou*

Diakonia.sk

Časopis Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku. Vydáva Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku. Šéfredaktor Ing. Ján Huba. Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku, Palisády 46, 811 06 Bratislava, IČO: 17327181. E - mail: diakonia@diakonia.sk, Http:www.diakonia.sk, 02/5441 7498. Vychádza 4x ročne. Registračné číslo: 3640/09. Časopis je bezplatný. Jeho vydávanie môžete podporiť formou Tlačového fondu ED, na číslo účtu: 584759183/7500 ČSOB, a.s. Bratislava, Variabilný symbol 8811. Príspevky a fotografie do časopisu zasielajte na poštovú adresu: Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku, P. O. Box 82, 814 99 Bratislava, alebo e-mailom: media@diakonia.sk

SEM FEST 2014

TVOJ FESTIVAL

ČAS

na

ZMENU

Š T V R T O K - N E D E Ľ A

3. - 6. JÚL 2014

ECAV NECPALY

SEMINÁRE • MODLITBY

WORKSHOPY • TANEC • HUDBA

WWW.SEMFEST.SK

Toto podujatie je financované zo zdrojov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR v rámci programu PODPORA.

